

fremdraget dette Spørgsmaal, uagtet det var under Forhandling her i Tinget i Fjor, fordi jeg nødig vilde have, at det skulde gaa uimodfagt hen, at Kjøbenhavns Kommune ikke kunde have noget Krav paa Statens Støtte til sit Skolevæsen, fordi den formentlig, hvad Skolevæsenet angaar, staaar saa aldeles uafhængig af Statens Indgriben.

Gl. Nielsen: Jeg har begæret Ordet for at svare paa nogle Bemærkninger, der ere fremkomne angaaende Bevillinger til Fortiættelseskolser. Under Finanslovens 1ste Behandling anbefalede jeg at give den af Ministeren begærede Bevilling, og jeg maa bringe det ærede Udvalg min Tak, fordi det dog til Dels er gaaet ind paa denne Bevilling. Den er ganske vist bleven i høj Grad kneben ned, hvad jeg beklager, men Udvalget har dog anbefalet, at give 1,500 Kr. dertil, hvorfor jeg er det taknemmelig. Dog fremkom der mod disse Skoler nogle Anker, som jeg ikke godt kan andet end tage til Orde imod. Det ærede Medlem for Viborg Amts 3dje Valgfreds (Sloth) gentog efter min Mening en Urigtighed, som ikke bør gentages, og det er den, at saadanne Skoler drage Børnene bort fra det legemlige Arbejde. Jeg har en 10aarig Erfaring over for disse Skoler, thi saa længe har den Skole bestaaet, i hvis Nærhed jeg bor. Jeg kender nøje baade hele Skolens Stilling og de Børn, som ere gaaede ud fra den, og hvad det ærede Medlem sagde, passer ikke. Det kan i lige saa fuldt Maal siges, at Højskolerne drage de unge Karle bort fra det legemlige Arbejde. Disse Skoler, som man her vil understøtte, ere alle baserede paa Vinterundervisning, og Børnene, som skulle søge dem, ere i en Alder af 14—16 Aar. De kunne sikkert uden Skade for deres Udvikling, hvad det legemlige Arbejde angaar, taale at gaa 3 Maanedere om Vinteren i Skole i 2 eller 3 Aar. Jeg paastaar derfor, at det er en urigtig Frygt, der her næres, og at denne Frygt i lige saa høj Grad kunde gøres gældende over for de unge Karle, der besøge Højskolerne. Det ærede Medlem udtalte tillige, at det vistnok kun var paa ganske enkelte Steder, at saadanne Skoler vare nødvendige. Jeg vilde ønske, han havde Ret i den Betragtning, men efter min Opfattelse og Kendskab til Trangen paa dette Omraade, ere de nødvendige over alt paa Landet. Ganste vist er det sandt, at Opmærksomheden for den Slags Skoler endnu ikke er vakt ret mange Steder, og jeg antager derfor, at det ærede Medlem fra Viborg Amts 3dje Valgfreds

ikke personlig kender dem eller har haft Lejlighed til at se, hvor megen Gavn de kunne gøre paa Undervisningens Omraade. Det er dog vist en almindelig anerkendt Sandhed, at Børnene i disse sidste Skoleaar, hvor de have en Alder af 14 Aar eller saa, ere mest modtagelige for Undervisning, og at Lærerne i den Anledning gerne vilde beholde dem lidt længere i Skolen, end da de vare i den yngre Alder. Jeg tror ikke, det bestrides af nogen Lærer, og hvad der tilsigtes ved disse Skoler er at fortsætte Undervisningen ud over Konfirmationsalderen i 2 eller 3 Vintre. Efter min Mening kan den Tid ikke anvendes bedre end til at udvide Børnenes Skolekundskaber, og jeg har derfor den Tro, at saadanne Skoler, hvis de kunne blive støttede i Fremtiden, vilde have en stor Betydning for Undervisningen. Jeg er ikke, som det ærede Medlem fra Årsens (Bernsen), bange for, at dette kun er en Begyndelse, som vil drage større Bevillinger efter sig i Fremtiden. Nej, jeg haaber tværtimod netop, at det er en Begyndelse, som kan drage saadanne større Bevillinger efter sig i Fremtiden. Og jeg ønsker, at disse bestaaende Skoler vilde saa Efterlignere i et langt større Maal, end det hidtil har været Tilfældet. Jeg ønsker ganske vist ikke, at disse Skoler skulle vokse op som Paddehatte, det er en Betegnelse af disse Skoler, som jeg ikke kan billige, og jeg haaber ikke, der skal komme nogen kunstig Fremvækst af dem. Men det kan i ethvert Tilfælde heller ikke blive en Følge af den Bevilling, her er Tale om. Jeg vil ogsaa gentage, hvad jeg sagde ved Finanslovens første Behandling, da denne Sag var under Omtale, nemlig dette, at disse Skolers store Betydning ogsaa er den, at de skulle være, om ikke en Modvægt imod Realskolerne, saa dog i hvert Tilfælde en Erstatning for dem, en tilsvarende Skole eller en bedre Skole end Realskolerne for Landbrugerne. Jeg indbrømmer, at Realskolerne rumme den Fare og Ulempe, at de kunne drage Børnene bort fra det legemlige Arbejde, thi de ere for det første baserede paa et helt Aars Undervisning baade Sommer og Vinter, og de kræve dernæst en fortsat Undervisning i flere Aar, og hvis Børnene op til det 16de eller 17de Aar ikke allerede have lært at arbejde, kan det være svært nok at saa dem til det. Men disse Skoler, som der her er Tale om, have netop til Hensigt at raade Bod paa den Ulempe, der er ved Realskolerne. Jeg skal ikke spilde det ærede Tings Tid. Der var adskilligt, jeg kunde have haft lyst til at sige; men jeg tror, at jeg har sagt det væsentligste, og det er det, at jeg bestemt maa hævde, at